

unfoldingWord® Hebrew Bible

v3.0.0

Ecclesiastes

unfoldingWord® Hebrew Bible

Copyright © 2022 by unfoldingWord

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License. To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

unfoldingWord® is a registered trademark of unfoldingWord. Use of the unfoldingWord name or logo requires the written permission of unfoldingWord. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the unfoldingWord® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the unfoldingWord® trademark.

On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by unfoldingWord is available from unfoldingword.org/uhb”. You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify unfoldingWord regarding your translation of this work, please contact us at unfoldingword.org/contact/.

The unfoldingWord® Hebrew Bible is based on the Open Scriptures Hebrew Bible, from <https://github.com/openscriptures/morphhb>, which is made available under the Creative Commons Attribution 4.0 International License. You may see the changes that we made at <https://git.door43.org/unfoldingWord/uhb>.

Table of Contents

Ecclesiastes **4**

Ecclesiastes 1 4

Ecclesiastes 2 4

Ecclesiastes 3 5

Ecclesiastes 4 5

Ecclesiastes 5 5

Ecclesiastes 6 6

Ecclesiastes 7 6

Ecclesiastes 8 7

Ecclesiastes 9 7

Ecclesiastes 10 8

Ecclesiastes 11 8

Ecclesiastes 12 8

Ecclesiastes

דברי קהלת בַּיָּדוֹד מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלַם: ¹ ¹
הַבֶּל הַבָּלִים אָמַר קֹהֶלֶת הַבֶּל הַבָּלִים הַכֹּל ²
מִה־יִתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל־עֲמָלוֹ שִׁיעֲמַל תַּחַת ³ הַבֶּל:
דֹּר הַלְלוֹדוֹר בָּא וְהָאָרֶץ לְעוֹלָם ⁴ הֵשׁ מֶשׁ:
וְזָרַח הֵשׁ מֶשׁ וּבָא הֵשׁ מֶשׁ וְאֵל־מְקוֹמוֹ ⁵ עֲמַדַּת:
הוֹלִיךְ־אֶל־דְּרוֹם וְסוֹבֵב ⁶ שׁוֹאֵף זֹרֶחַ הוּא שֶׁם:
אֶל־צִפּוֹן סוֹבֵב | סִבֵּב הוֹלֵךְ הַרוּחַ וְעַל־סִבִּיבֹתָיו
כִּלְהִנְחָלִים הַלְכִים אֶל־הַיָּם וְהַיָּם ⁷ שָׁב הַרוּחַ:
אֵינְנוּ מֵלָא אֶל־מְקוֹם שֶׁהִנְחָלִים הַלְכִים שֶׁם הֵם
כִּלְהִדְבָּרִים יִגְעִים לֹא־יִוָּכַל אִישׁ ⁸ שְׁבִים לְלָכֶת:
לְדַבֵּר לֹא־תִשְׁבַּע עַל־ן לְרֹאשׁוֹ וְלֹא־תִמְלֹא אֶזְנוֹ
מִה־שֶׁ הִיָּה הוּא שִׁי־הִיָּה וּמִה־שֶׁנַּעֲשֶׂה ⁹ מֶשׁ מֶעַ:
יֵשׁ ¹⁰ הוּא שִׁיעֲשֶׂה וְאֵין כִּלְחֹדֶשׁ תַּחַת הֵשׁ מֶשׁ:
דָּבָר שִׁיאֲמַר רֹאה־זֶה חֹדֶשׁ הוּא כְּבָר הִיָּה לְעֹלָמִים
אֵין זְכוֹן לְרֹאשֵׁינִים וְגַם ¹¹ אֲשֶׁר הִיָּה מִלְּפָנָיו:
לְאַחֲרֵינִים שִׁי־הִיָּה לֹא־יִהְיֶה לָּהֶם זְכוֹן עִם שִׁי־הִיָּה
אֲנִי קֹהֶלֶת הֵיִיתִי מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל ¹² לְאַחֲרָנָה: פ
וְנָתַתִּי אֶת־לִבִּי לְדָרוֹשׁ וּלְתוֹר ¹³ בִּירוּשָׁלַם:
בְּחִכְמָה עַל כֹּל־אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה תַּחַת הֵשׁ מִיָּם הוּא |
עֲנִין רַע נָתַן אֱלֹהִים לִבִּי הָאָדָם לַעֲנוֹת בּוֹ:
רֵאִיתִי אֶת־כֹּל־הַמַּעֲשִׂים שֶׁנַּעֲשׂוּ תַּחַת הֵשׁ מֶשׁ ¹⁴
מַעֲוֹת לֹא־יִוָּכַל ¹⁵ וְהִנֵּה הַכֹּל הַבֶּל וְרַעוּת רוּחַ:
דִּבַּרְתִּי אֲנִי ¹⁶ לְתִקְוָה וּחְסָרוֹן לֹא־יִוָּכַל לְהַמְנוֹת:
עַם־לִבִּי לֵאמֹר אֲנִי הִנֵּה הַגִּדְלָתִי וְהוֹסַפְתִּי חִכְמָה
עַל כֹּל־אֲשֶׁר־הִיָּה לִפְנֵי עַל־יִרוּשָׁלַם וּלְבִי רָאָה
וְאַתָּנָה לִבִּי לְדַעַת חִכְמָה ¹⁷ הַרְבֵּה חִכְמָה וְדַעַת:
וְדַעַת הוֹלָלוֹת וְשִׁכְלוֹת יִדְעָתִי שִׁגְסָזָה הוּא רַעִיּוֹן
כִּי בִרְבַּב חִכְמָה רַב־כֶּעֶס וְיוֹסִיף דַּעַת ¹⁸ רוּחַ:
יֹסִיף מִכְּאוֹב:

אֲמַרְתִּי אֲנִי בִלְבִי לִכְהֵנָּה אֲנִסְכָּה ¹ ²
בְּשִׁמְחָה וּרְאָה בְּטוֹב וְהִנֵּה גִסְהוּא הַבֶּל:
לְשִׁחּוֹק אֲמַרְתִּי מְהוֹלָל וּלְשִׁמְחָה מִה־זֶה עֲשֶׂה: ²
תִּרְתִּי בִלְבִי לְמִשְׁנֹךְ בֵּינִי אֶת־בִּשְׂרִי וּלְבִי נִהַג ³
בְּחִכְמָה וְלֹאֲחוֹת בְּסִכְלוֹת עַד אֲשֶׁר־אֲרָאָה אִי־זֶה
טוֹב לִבִּי הָאָדָם אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה תַּחַת הֵשׁ מִיָּם מִסְפָּר
הַגִּדְלָתִי מַעֲשִׂי בְּנִיתִי לִי בְּתִים ⁴ יָמֵי חַיֵּיהֶם:

עֲשִׂיתִי לִי גִנוֹת וּפְרִדְסִים ⁵ נִטְעַתִּי לִי כִרְמִים:
עֲשִׂיתִי לִי בְּרִכּוֹת ⁶ וְנִטְעַתִּי בָהֶם עֵץ כֹּל־פְּרִי:
קִנִּיתִי ⁷ מִיָּם לְהִשְׁקוֹת מֵהֶם יַעַר צוֹמַח עֲצִים:
עֲבָדִים וּשְׁפָחוֹת וּבְנֵי־בֵית הִיָּה לִי גַם מִקְנֶה בְּקָר
וְצֹאן הַרְבֵּה הִיָּה לִי מְכַל שֶׁהִיוּ לִפְנֵי בִירוּשָׁלַם:
כְּנַסְתִּי לִי גִם־כֶּסֶף וְזָהָב וּסְגַלַת מְלָכִים ⁸
וְהַמְדִּינוֹת עֲשִׂיתִי לִי שָׂרִים וְשָׂרוֹת וְתַעֲנוּגָת בְּנִי
וְגִדְלָתִי וְהוֹסַפְתִּי מְכַל ⁹ הָאָדָם שִׁדָּה וּשְׂדוֹת:
שֶׁהִיָּה לִפְנֵי בִירוּשָׁלַם אֶף חִכְמָתִי עֲמַדָה לִי:
וְכָל־אֲשֶׁר שָׁאֲלוּ עֵינִי לֹא אֶצְלָתִי מֵהֶם לֹא־ ¹⁰
מִנַּעַתִּי אֶת־לִבִּי מִכֹּל־שִׁמְחָה כִּי־לִבִּי שִׁמְחָה מְכַל־
וּפְנִיתִי אֲנִי ¹¹ עֲמָלִי וְזֶה־הִיָּה חִלְקִי מְכַל־עֲמָלִי:
בְּכָל־מַעֲשִׂי שֶׁעֲשִׂיו יָדִי וּבְעֲמָל שִׁעֲמַלְתִּי לַעֲשׂוֹת
וְהִנֵּה הַכֹּל הַבֶּל וְרַעוּת רוּחַ וְאֵין יִתְרוֹן תַּחַת
וּפְנִיתִי אֲנִי לְרֹאשׁוֹת חִכְמָה וְהוֹלָלוֹת ¹² הֵשׁ מֶשׁ:
וּסְכָלוֹת כִּי | מִה הָאָדָם שִׁיבֹא אַחֲרֵי הַמֶּלֶךְ אֶת
וְרֵאִיתִי אֲנִי שִׁישׁ יִתְרוֹן ¹³ אֲשֶׁר־כָּבַר עֲשׂוּהוּ:
לְחִכְמָה מִן־הַסְכָּלוֹת כִּי־יִתְרוֹן הָאֹר מִן־הַחֶשֶׁךְ:
הַחֶכֶם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ וְהַכְּסִיל בַּחֲשֶׁךְ הוֹלֵךְ ¹⁴
וְיִנְעָתִי גִם־אֲנִי שֶׁמִּקְרָה אֶחָד יִקְרָה אֶת־כֹּלָם:
וְאֲמַרְתִּי אֲנִי בִלְבִי כְּמִקְרָה הַכְּסִיל גִם־אֲנִי ¹⁵
יִקְרָנִי וּלְמָה חִכְמָתִי אֲנִי אֲזִ יוֹתֵר וּדְבַרְתִּי בִלְבִי
כִּי אֵין זְכוֹן לְחֶכֶם עַם־הַכְּסִיל ¹⁶ שִׁגְסָזָה הַבֶּל:
לְעוֹלָם בְּשִׁכְבָּר הַיָּמִים הַבָּאִים הַכֹּל נִשְׁכָּח וְאֵין
וְשִׁנְאָתִי אֶת־הַחַיִּים ¹⁷ יָמוֹת הַחֶכֶם עַם־הַכְּסִיל:
כִּי רַע עַלִי הַמַּעֲשֶׂה שֶׁנַּעֲשֶׂה תַּחַת הֵשׁ מֶשׁ כִּי־הַכֹּל
וְשִׁנְאָתִי אֲנִי אֶת־כֹּל־עֲמָלִי ¹⁸ הַבֶּל וְרַעוּת רוּחַ:
שֶׁאֲנִי עֲמָל תַּחַת הֵשׁ מֶשׁ שֶׁאֲנִי־חֲנוּ לְאָדָם שִׁי־הִיָּה
וּמִי יוֹדֵעַ הַחֶכֶם יִהְיֶה אֹן סָכָל וְיִשְׁלַט ¹⁹ אַחֲרָי:
בְּכָל־עֲמָלִי שִׁעֲמַלְתִּי וּשְׁחִכְמָתִי תַּחַת הֵשׁ מֶשׁ גִּם־
וּסְבוּתִי אֲנִי לִיאֵשׁ אֶת־לִבִּי עַל כֹּל־ ²⁰ זֶה הַבֶּל:
כִּי־יֵשׁ אָדָם ²¹ הַעֲמָל שִׁעֲמַלְתִּי תַּחַת הֵשׁ מֶשׁ:
שֶׁעֲמָלוֹ בְּחִכְמָה וּבְדַעַת וּבְכִשְׁרוֹן וּלְאִיִּם שֶׁלֹּא
עֲמָלִיבוּ יִתְנַנּוּ חִלְקוֹ גִּם־זֶה הַבֶּל וְרַעַה רְבָה:
כִּי מִה־הַיָּהוּה לְאָדָם בְּכָל־עֲמָלוֹ וּבְרַעִיוֹן לְבּוֹ ²²
כִּי כִלְיָמּוֹ ²³ שֶׁהוּא עֲמָל תַּחַת הֵשׁ מֶשׁ:
מִכְּאֲבִים וְכַעַס עֲנִינוֹ גִּם־בִּלְיָלָה לֹא־שָׁכַב לְבּוֹ גִּם־
אֵין־טוֹב בְּאָדָם שִׁיאֲכַל וּשְׂתָה ²⁴ זֶה הַבֶּל הוּא:
וְהִרְאָה אֶת־נַפְשׁוֹ טוֹב בַּעֲמָלוֹ גִּם־זֶה רֵאִיתִי אֲנִי כִי
כִי מִי יֵאָכֵל וּמִי יִחוּשׁ ²⁵ מִיַּד הָאֱלֹהִים הִיא:
כִּי לְאָדָם שְׂטוֹב לִפְנֵיו נָתַן חִכְמָה ²⁶ חוּץ מִמֶּנִּי:
וְדַעַת וּשְׁמִיחָה וְלִחוּטָא נָתַן עֲנִין לְאִסּוּף וּלְכִנּוּס
לְתַת לְטוֹב לִפְנֵי הָאֱלֹהִים גִּם־זֶה הַבֶּל וְרַעוּת רוּחַ:

וטוב מש'ניהם ³ החלים אשר המה חיים עדנה:
את אשר עדן לא היה אשר לא ראה את המעשה
וראיתי אני ⁴ הרע אשר נעשה תחת הש' מש:
את כל עמל ואת כל כשרון המעשה כי היא
קנאת איש מרעהו גם זה הכל ורעות רוח:
טוב ⁵ הכסיל חבק את ידיו ואכל את בשרו:
מלא כף נחת ממלא חפנים עמל ורעות רוח:
יש ⁶ ושבתי אני וראיה הכל תחת הש' מש:
אחד ואין שלי גם בן ואח אין לו ואין קץ לכל-
לא תשבוע עשר ולמי | אני עמל ¹ עמלו גם עיניו
ומחסר את נפשי מטובה גם זה הכל וענין רע
טובים הש' נים מן האחד אשר יש להם ⁹ הוא:
כי אם יפלו האחד יקים ¹⁰ שכר טוב בעמלם:
את חבירו ואילו האחד שיפול ואין שני להקימו:
גם אם ישכבו שנים ותם להם ולאחד איך ¹¹
ואם יתקפו האחד הש' נים יעמדו נגדו ¹² יחס:
טוב ילד ¹³ והחוט' המשלש לא במהרה ינתק:
מסכן וחכם ממלך זקן וכסיל אשר לא ידע
כי מבית הסורים יצא למלך כי ¹⁴ להזהר עוד:
ראיתי את כל החיים ¹⁵ גם במלכותו נולד רש:
המהלכים תחת הש' מש עם הילד הש' נים אשר
אין קץ לכל העם לכל אשר ¹⁶ יעמד תחתיו:
היה לפנייהם גם האחרונים לא ישמחו בו כי גם-
זה הכל ורעיון רוח:

כאשר תלך אל בית ² שמר רגליך ¹ ⁵
האלהים וקרוב לשמך מתת הכסילים ובה כי-
איהם יודעים לעשות רע:

אל תבהל על פיך ולבך אלימה להוציא ²
דבר לפני האלהים כי האלהים בש' מים ואתה על-
כי בא ³ הארץ על כן יהיו דבריך מעטים:
⁴ החלום ברב ענין וקול כסיל ברב דברים:
כאשר תדור נדר לאלהים אל תאחר לשלמו כי אין
טוב אשר ⁵ חפץ בכסילים את אשר תדור שלם:
אל תתן את ⁶ לא תדור משתדור ולא תשלם:
פילח טיט את בשרך ואל תאמר לפני המלאך
כי שגגה היא למה יקצף האלהים עליך ויחבל
כי ברב חלמות והבלים ⁷ את מעשה ידיך:
אם עשק ⁸ ודברים הרבה כי את האלהים ירא:
רש וגול משפט וצדק תראה במדינה אל תתמה
על התפץ כי גבה מעל גבה שמר וגבהים עליהם:
מלך לשדה נעבד: ³ ויתרון ארץ בכל היא ⁹

לכל זמן ועת לכל חפץ תחת ¹ ³
עת ללדת ועת למות עת לטעת ועת ² הש' מים:
עת להרוג ועת לרפוא עת לפרוץ ³ לעקור נטוע:
עת לבכות ועת לשחוק עת ספוד ⁴ ועת לבנות:
עת להשליך אבנים ועת כנוס ⁵ ועת רקוד:
עת ⁶ אבנים עת לחבוק ועת לרחק מחבק:
עת ⁷ לבקש ועת לאבד עת לשמור ועת להשליך:
עת ⁸ לקרוע ועת לתפור עת לחשות ועת לדבר:
לאהב ועת לשנא עת מלחמה ועת שלום:
ס ראיתי ¹⁰ מה יתרון העושה באשר הוא עמל:
את הענין אשר נתן אלהים לבני האדם לענות בו:
את הכל עשה יפה בעתו גם את העלם נתן ¹¹
בלבם מבלי אשר לא ימצא האדם את המעשה
ידעתי ¹² אשר עשה האלהים מראש ועד סוף:
כי אין טוב גם כי אם לשמוח ולעשות טוב
וגם כל האדם שיאכל ושתה וראה ¹³ בחייו:
ידעתי כי ¹⁴ טוב בכל עמלו מתת אלהים היא:
כל אשר יעשה האלהים הוא יהיה לעולם עליו
אין להוסיף וממנו אין לגרע והאלהים עשה
מה ש' היה כבר הוא ואשר ¹⁵ שראו מלפניו:
להיות כבר היה והאלהים יבקש את נרדף:
ועוד ראיתי תחת הש' מש מקום המשפט ¹⁶
שמה הרשע ומקום הצדק שמה הרשע:
אמרתי אני בלבי אתה צדיק ואת הרשע ¹⁷
ישפט האלהים כי עת לכל חפץ ועל כל המעשה
אמרתי אני בלבי על דברת בני האדם ¹⁸ שם:
לברם האלהים ולראות שהם בבהמה המה להם:
כי מקרה בני האדם ומקרה הבהמה ומקרה ¹⁹
אחד להם כמות זה כן מות זה ורוח אחד לכל
ומותר האדם מן הבהמה אין כי הכל הכל:
הכל הולך אל מקום אחד הכל היה מן ²⁰
מי יודע רוח בני ²¹ העפר והכל שב אל העפר:
האדם העלה היא למעלה ורוח הבהמה הירדת
וראיתי כי אין טוב מאשר ²² היא למטה לארץ:
ישמח האדם במעשיו כי הוא חלקו כי מי יביאנו
לראות במה ש' היה אחרי:

ושבתי אני וראיה את כל העשקים ¹ ⁴
אשר נעשים תחת הש' מש והנה | דמעת העשקים
ואין להם מנוח ומיד עשקיהם כח ואין להם
ושבח אני את המתים שכבר מתו מן ² מנוחם:

10 אֹהֶב כֶּסֶף לֹא־יִשְׁבַּע כֶּסֶף וּמִי־אֹהֵב בְּהֶמוֹן
 בְּרִבּוֹת הַטּוֹבָה רָבוּ **11** לֹא תְבוּאָה גִּסְזָה הֶבֶל:
4 אוֹכְלֶיהָ וּמִה־כֶּשֶׁרוֹן לִבְעָלֶיהָ כִּי אִסְרֵאִית
 מִתּוֹקָה שְׁנֵת הַעֲבֹד אִם־מַעֲט וְאִם־**12** עֵינָיו:
 הֶרְבֵּה יֹאכֵל וְהֵשׁ בַּעַל לַעֲשִׂיר אֵינָנו מִנִּיחַ לוֹ לִישׁוֹן:
 יֵשׁ רָעָה חוֹלָה רֵאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ עֹשֶׂר **13**
 וְאֶבֶד הָעֹשֶׂר הָהוּא **14** שְׁמֹר לִבְעָלָיו לְרַעְתּוֹ:
15 בַּעֲנֵן רֶעַ וְהוֹלִיד בֶּן וְאִין בִּידוֹ מְאוּמָה:
 כַּאֲשֶׁר יֵצֵא מִבֶּטֶן אִמּוֹ עֵרוֹם יָשׁוּב לִלְכֹת כְּשִׁבְאָ
 וּגִּסְזָה **16** וּמְאוּמָה לֹא־יֵשֶׁא בַּעֲמָלוֹ שִׁילָךְ בִּידוֹ:
 רָעָה חוֹלָה כָּל־עֲמַת שְׁבֹא בֶן יִלָּךְ וּמִה־יִּתְרוֹן לוֹ
 גַּם כָּל־יָמָיו בַּחֲשֹׁךְ יֹאכֵל **17** שִׁיעֲמַל לְרוּחַ:
 הִנֵּה אֲשֶׁר־רֵאִיתִי **18** וְכַעַס הֶרְבֵּה וְחִלְזוֹ וְקִצְף:
 אֲנִי טוֹב אֲשֶׁר־יָפָה לֹא־כֹלֵל־וְלִשְׁתּוֹת וְלִרְאוֹת טוֹבָה
 בְּכָל־עֲמָלוֹ | שִׁיעֲמַל תַּחַת־הַשָּׁמֶשׁ מִסֹּפֶר יְמֵי־חַיּוֹ
 גַּם **19** אֲשֶׁר־נָתַן־לוֹ הָאֱלֹהִים כִּי־הוּא חֶלְקוֹ: **5**
 כָּל־הָאָדָם אֲשֶׁר נָתַן־לוֹ הָאֱלֹהִים עֹשֶׂר וּנְכָסִים
 וְהַשְׁלִיטוֹ לֹאֲכַל מִמֶּנּוּ וְלִשְׂאֹת אֶת־חֶלְקוֹ וְלִשְׁמֹךְ
 כִּי לֹא הֶרְבֵּה **20** בַּעֲמָלוֹ זֶה מִתַּת אֱלֹהִים הִיא:
 יִזְכֹּר אֶת־יָמָיו חַיָּיו כִּי הָאֱלֹהִים מַעֲנֶה בְּשִׂמְחַת
 לִבּוֹ:

6 **1** יֵשׁ רָעָה אֲשֶׁר רֵאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ
 אִישׁ אֲשֶׁר יִתְּנֶלּוּ **2** וּרְבָה הִיא עַל־הָאָדָם:
 הָאֱלֹהִים עֹשֶׂר וּנְכָסִים וְכַבֹּד וְאֵינָנו חֹסֵר לִנְפֹשׁ |
 מְכַל אֲשֶׁר־יִתְּאֲזָה וְלֹא־יִשְׁלִיטֵנוּ הָאֱלֹהִים לֹאֲכַל
 מִמֶּנּוּ כִּי אִישׁ נִכְרִי יֹאכֲלֵנוּ זֶה הֶבֶל וְחִלְזוֹ רַע הוּא:
 אִם־יֹולִיד אִישׁ מֵאָה וְשָׁנִים רַבּוֹת יִחִיָּה וְרַב **3**
 שִׁיָּהוּ יְמֵי־שָׁנָיו וְנִפְשׁוֹ לֹא־תִשְׁבַּע מִן־הַטּוֹבָה וּגִּם־
 קְבוּרָה לֹא־הִיְתָה לוֹ אֲמֹרְתִי טוֹב מִמֶּנּוּ הַנֶּפֶל:
 כִּי־בִהָבֶל בָּא וּבַחֲשֹׁךְ יִלָּךְ וּבַחֲשֹׁךְ שָׁמוּ יִכְסֶה: **4**
 גִּם־שָׁמֶשׁ לֹא־רָאָה וְלֹא יָדַע נֶחֱת לְזֶה מְזָה: **5**
 וְאֵלּוּ חִיָּה אֶלְף שָׁנִים פַּעַמִּים וְטוֹבָה לֹא רָאָה **6**
 כָּל־עֲמַל **7** הֲלֹא אֶל־מְקוֹם אֶחָד הֵכֵל הוֹלֵךְ:
 כִּי מִה־ **8** הָאָדָם לִפְיָהוּ וּגִם־הַנֶּפֶשׁ לֹא תִמְלָא:
 יוֹתֵר לְחֹכֶם מִן־הַכְּסִיל מִה־לַּעֲנִי יוֹדַע לְהִלָּךְ נִגְדֹ
 טוֹב מִרְאָה עֵינַיִם מִהֲלֹךְ־נֶפֶשׁ גִּסְזָה **9** הַחַיִּים:
 מִה־שֶׁ הִיָּה כְּבֹר־נִקְרָא שְׁמוֹ **10** הֶבֶל וְרַעְיוֹת רוּחַ:
 וְנוֹדַע אֲשֶׁר־הוּא אָדָם וְלֹא־יֹוֹכֵל לָדִין עִם שֶׁהַתְקִיף
 כִּי יִשְׁדָּבְרִים הֶרְבֵּה מִרְבִּים הֶבֶל **11** מִמֶּנּוּ: **6**
 כִּי מִי־יֹודַע מִה־טוֹב לָאָדָם **12** מִה־יִּתֵּר לָאָדָם:

בְּחַיִּים מִסֹּפֶר יְמֵי־חַיֵּי הֶבֶל וַיַּעֲשֵׂם כְּצֶלֶל אֲשֶׁר מִי־
 יִגִּיד לָאָדָם מִה־יְהִיָּה אַחֲרָיו תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ:

7 **1** טוֹב שֵׁם מִשְׁמָן טוֹב וַיּוֹם הַמּוֹת מִיּוֹם
 טוֹב לִלְכֹת אֶל־בֵּית־אָבִל מִלְכַּת־אֶל־בֵּית **2** הוֹלֵךְ:
 מִשְׁתָּה בְּאֶשֶׁר הוּא סוֹף כָּל־הָאָדָם וְהַחַי יִתֵּן אֶל־
 טוֹב כַּעַס מִשְׁחָק כִּי־בִרְעַ פָּנִים יִיטֵב לֵב: **3** לָבוֹ:
 לֵב חֲכָמִים בְּבֵית אָבִל וְלֵב כְּסִילִים בְּבֵית **4**
 טוֹב לִשְׁמַע גַּעֲרַת חֲכָם מֵאִישׁ שֹׁמֵעַ **5** שִׁמְחָה:
 כִּי כִקְוֹל הַסִּירִים תַּחַת הַסִּיר בֶּן **6** שִׁיר כְּסִילִים:
 כִּי הָעֹשֶׂק יְהוֹלֵל **7** שֹׁחֵק הַכְּסִיל וּגִסְזָה הֶבֶל:
 טוֹב אַחֲרֵית דְּבָר **8** חֲכָם וְיֹאבֵד אֶת־לֵב מִתְּנָה:
 אֶל־תִּבְהֵל **9** מִרְאשִׁיתוֹ טוֹב אַרְד־רוּחַ מִגְבַּה־רוּחַ:
 בְּרוּחוֹךְ לִכְעוֹס כִּי כַעַס בְּחֵיק כְּסִילִים יָנוּחַ:
 אֶל־תֹּאמַר מֶה הִיָּה שְׁהִימִים הָרֵאשִׁימִים הֵיוּ **10**
 טוֹבִים מֵאֵלֶּה כִּי לֹא מִחֲכָמָה שְׁאֵלֶת עֲלִיָּה:
 טוֹבָה חֲכָמָה עִם־נִחְלָה וְיִתֵּר לִרְאִי הַשָּׁמֶשׁ: **11**
 כִּי בִצֵּל הַחֲכָמָה בִּצֵּל הַכֶּסֶף וְיִתְרוֹן דָּעַת **12**
 רֵאָה אֶת־מַעֲשֶׂה **13** הַחֲכָמָה תַּחֲיָה בַּעֲלִיָּה:
 הָאֱלֹהִים כִּי מִי יֹוֹכֵל לִתְקֹן אֶת אֲשֶׁר עָוְתוֹ:
 בְּיוֹם טוֹבָה הִיָּה בְטוֹב וּבְיוֹם רָעָה רָאָה גַּם **14**
 אֶת־זֶה לַעֲמַת־זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים עַל־דְּבָרָת שְׁלֹא
 אֶת־הֶכֶל רֵאִיתִי **15** יִמְצָא הָאָדָם אַחֲרָיו מְאוּמָה:
 בִּימֵי הֶבֶל יֵשׁ צָדִיק אֶבֶד בְּצַדִּיקוֹ וְיֵשׁ רָשָׁע מֵאֲרִיךְ
 אֶל־תְּהִי צָדִיק הֶרְבֵּה וְאֶל־תַּחֲחֹק **16** בְּרַעְתּוֹ:
 אֶל־תִּרְשָׁע הֶרְבֵּה וְאֶל־ **17** יוֹתֵר לְמָה תִּשׁוּמָם:
 טוֹב אֲשֶׁר **18** תְּהִי סָכָל לְמָה תִּמּוֹת בְּלֹא עֵתָךְ:
 תִּתְּחַזַּק בָּזָה וּגִם־מְזָה אֶל־תִּנָּח אֶת־יָדְךָ כִּי־יִרָא
 הַחֲכָמָה תַּעַן לְחֹכֶם **19** אֱלֹהִים יֵצֵא אֶת־כָּלֶם:
 כִּי אָדָם אֵין **20** מַעֲשֶׂה־שְׁלִיטִים אֲשֶׁר הֵיוּ בָּעִיר:
 גַּם **21** צָדִיק בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה־טוֹב וְלֹא יִחָטָא:
 לְכָל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר יִדְּבָרוּ אֶל־תִּתֵּן לִבְךָ אֲשֶׁר לֹא־
 כִּי גִם־פַּעַמִּים **22** תִּשְׁמַע אֶת־עֲבֹדְךָ מִקְלָלְךָ:
 קֹלֶלֶת אַחֲרֵים: **7** רַבּוֹת יָדַע לִבְךָ אֲשֶׁר גִּסְמַת
 כָּל־זֶה נִסִּיתִי בְּחֲכָמָה אֲמַרְתִּי אַחֲכָמָה וְהִיא **23**
 רַחוּק מִה־שֶׁ הִיָּה וְעַמְקָה | עַמְקָה **24** רַחוּקָה מִמֶּנּוּ:
 סִבּוֹתִי אֲנִי וְלִבִּי לִדְעַת וְלִתּוֹר **25** מִי יִמְצָאֵנוּ:
 וּבִקֵּשׁ חֲכָמָה וְחִשְׁבוֹן וְלִדְעַת רִשְׁעָה כָּסֵל וְהַסְכָּלוֹת
 וּמוֹצָא אֲנִי מִרְמָה אֶת־הָאֵשׁ הִ **26** הוֹלֵלוֹת:
 אֲשֶׁר־הִיא מְצוּדִים וְחִרְמִים לִבָּה אֲסוּרִים יִדְּיָה

לִבְקֶשׁ וְלֹא יִמְצָא וְגַם אִם־יֹאמֶר הֶחֱכֵם לְדַעַת לֹא
יִוָּכַל לִמְצָא:

כִּי אֶת־כָּל־זֶה נָתַתִּי אֶל־לִבִּי וּלְבוֹר ¹ 9

אֶת־כָּל־זֶה אֲשֶׁר הִצְדִּיקִים וְהַחֲכָמִים וְעַבְדֵיהֶם
בְּיַד הָאֱלֹהִים גַּם־אֶהְבֶּה גַם־שִׁנְאָה אֵין יוֹדֵעַ הָאָדָם
הַכֹּל כְּאֲשֶׁר לִכָּל מִקְרָה אֶחָד ² הַכֹּל לִפְנֵיהֶם:
לְצַדִּיק וְלָרָשָׁע לְטוֹב וְלַטָּהוֹר וְלַטָּמֵא וְלִזְבֵּחַ
וְלֶאֱשֶׁר אֵינְנו זִבְחַ כְּטוֹב כְּחֹטָא הַנִּשְׁבָּע כְּאֲשֶׁר
זֶה | רַע בְּכָל אֲשֶׁר־נַעֲשֶׂה תַחַת ³ שְׁבוּעָה יֵרָא:
הַשֵּׁשׁ מִשׁ כִּי־מִקְרָה אֶחָד לִכָּל וְגַם לֵב בְּנֵי־הָאָדָם
מִלֹּא־רַע וְהוֹלֵלוֹת בְּלִבָּבָם בְּחַיֵּיהֶם וְאַחֲרֵיו אֶל־
אֵל כִּלִּי־חַיִּים יֵשׁ ⁸ כִּי־מִי אֲשֶׁר יִבְחַר ⁴ הַמֵּתִים:
בְּטַחֲוֹן כִּי־לִכְלֹב חֵי הוּא טוֹב מִן־הָאָרֶץ הַמֵּת:
כִּי הַחַיִּים יוֹדְעִים שְׁמֵתוֹ וְהַמֵּתִים אֵינָם ⁵
יוֹדְעִים מְאוּמָה וְאֵין־עוֹד לָהֶם שֹׁכֵר כִּי נִשְׁכַּח
גַּם אֶהְבֶּתֶם גַּם־שִׁנְאֶתֶם גַּם־קִנְאֶתֶם כִּבְר ⁶ זְכוּרִים:
אֶבְדָּה וְחִלַּק אֵין־לָהֶם עוֹד לְעוֹלָם בְּכָל אֲשֶׁר־
לָךְ אֶכֶל בְּשִׁמְחָה לְחֻמֶּךָ ⁷ נַעֲשֶׂה תַחַת הַשֵּׁשׁ מִשׁ:
וְשִׁתָּה בְּלִב־טוֹב יִיגַד כִּי כִבֹּר רָצָה הָאֱלֹהִים אֶת־
בְּכָל־עֹלָת יִהְיוּ בְּגִדֶיךָ לְבָנִים וְשִׁמֹּן עַל־ ⁸ מַעֲשֶׂיךָ:
רָאָה חַיִּים עִם־אֲשֶׁה אֲשֶׁר־ ⁹ רָאשָׁךְ אֶל־יִחְסֹר:
אֶהְבֶּת כִּלִּי־מִי חַיִּי הַבֶּלֶךְ אֲשֶׁר נִתְּנָה לְךָ תַחַת
הַשֵּׁשׁ מִשׁ כָּל יְמֵי הַבֶּלֶךְ כִּי הוּא חִלְקָךְ בְּחַיִּים
כָּל ¹⁰ וּבַעֲמַלְךָ אֲשֶׁר־אֵתָה עֲמַל תַּחַת הַשֵּׁשׁ מִשׁ:
אֲשֶׁר תִּמְצָא יִדְּךָ לַעֲשׂוֹת בְּכַחֲךָ עֲשֵׂה כִּי אֵין
מַעֲשֶׂה וְחִשְׁבוֹן וְדַעַת וְחֲכָמָה בְּשִׁאוֹל אֲשֶׁר אֵתָה
שִׁבְתִּי וְרָאָה תַחַת־הַשֵּׁשׁ מִשׁ כִּי ¹¹ הִלֶּךְ שְׁמָה־ס:
לֹא לִקְלִים הַמְרוֹץ וְלֹא לְגִבּוֹרִים הַמְלַחֲמָה וְגַם לֹא
לְחֲכָמִים לָחֵם וְגַם לֹא לְנַבְנִים עֲשֵׁר וְגַם לֹא
כִּי גַם ¹² לִיְדָעִים חֵן כִּי־עֵצַת וּפָגַע יִקְרָה אֶת־כָּלֶם:
לֹא־יִדַּע הָאָדָם אֶת־עֲתֹת כַּדְּגִים שִׁנְאָחוֹזִים בְּמִצּוֹתָה
רָעָה וְכֹצֵ פָרִים הָאֲחוֹזוֹת בַּפֶּחַ כֶּהֱם יוֹקֵשִׁים בְּנֵי
גַם־ ¹³ הָאָדָם לַעֲת רָעָה כְּשִׁתְּפוֹל עֲלֵיהֶם פִּתְאֻם:
זֶה רֵאִיתִי חֲכָמָה תַחַת הַשֵּׁשׁ מִשׁ וְגִדּוּלָה הִיא אֵלַי:
עֵיר קִטְנָה וְאֲנָשִׁים בָּהּ מַעֲט וּבְאִי־אֵלֶיהָ מֶלֶךְ ¹⁴
גִּדּוֹל וְסִבֵּב אֵתָה וּבָנָה עֲלֶיהָ מִצּוֹדִים גִּדּוֹלִים:
וּמִצָּא בָּהּ אִישׁ מִסְכֵּן חֲכָם וּמִל־טִי־הוּא אֶת־ ¹⁵
הָעֵיר בְּחֲכָמָתוֹ וְאָדָם לֹא זָכַר אֶת־הָאִישׁ הַמִּסְכֵּן
וְאִמְרָתִי אֵנִי טוֹבָה חֲכָמָה מִגִּבּוֹרָה ¹⁶ הַהוּא:
וְחֲכָמָת הַמִּסְכֵּן בְּזוּלָה וּדְבָרֵיו אֵינָם נִשְׁמָעִים:
דְּבָרֵי חֲכָמִים בְּנִחַת נִשְׁמָעִים מִזְעָקָת מוֹשָׁל ¹⁷

טוֹב לִפְנֵי הָאֱלֹהִים יִמְלֹט מִמָּוֶנָה וְחוֹטָא יִלְכָּד בָּהּ:
רָאָה זֶה מִצָּאתִי אֶמְרָה קִהַלְתִּי אֶחָת לְאֶחָת ²⁷
אֲשֶׁר עוֹד־בִּקְשָׁה נִפְשִׁי וְלֹא ²⁸ לִמְצָא חֲשַׁבּוֹן:
מִצָּאתִי אָדָם אֶחָד מֵאֲלֶף מִצָּאתִי וְאִשָּׁה בְּכָל־אֵלֶּה
לְבַד רָאָה־זֶה מִצָּאתִי אֲשֶׁר עֲשֵׂה ²⁹ לֹא מִצָּאתִי:
הָאֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם יֵשֶׁר וְהַמָּה בִקְשׁוּ חֵשׁ בְּנוֹת
רָבִים:

מִי כִהְחֲלָם וּמִי יוֹדַע פֶּשֶׁר דְּבָר ¹ 8

אֲנִי פִי־ ² חֲכָמָת אָדָם תֹּאכִיר פִּלְיוֹ וְעַן פִּלְיוֹ יִשְׁנָא:
אֶל־ ³ מֶלֶךְ שְׁמוֹר וְעַל דְּבָרָת שְׁבוּעַת אֱלֹהִים:
תִּבְהַל מִפְּנֵיו תִּלְךְ אֶל־תַּעֲמֹד בְּדָבָר רַע כִּי כָל־אֲשֶׁר
בְּאֲשֶׁר דְּבַר־מֶלֶךְ שִׁלְטוֹן וּמִי ⁴ יִחְפֹּץ יַעֲשֶׂה:
שׁוֹמֵר מִצְוָה לֹא יִדַּע דְּבָר ⁵ יֹאמְרוּ־לּוֹ מַה־תַּעֲשֶׂה:
כִּי לְכָל־יִחְפֹּץ יֵשׁ ⁶ רַע וְעַת וּמִשְׁפָּט יִדַּע לֵב חֲכָם:
כִּי־אֵינְנו ⁷ עֵת וּמִשְׁפָּט כִּי־רַעַת הָאָדָם רַבָּה עֲלָיו:
אֵין ⁸ יִדַּע מַה־שֵּׁי יִהְיֶה כִּי כְּאֲשֶׁר יִהְיֶה מִי יִגִּיד לוֹ:
אָדָם שְׁלִיט בְּרוּחַ לְכָלוֹא אֶת־הָרוּחַ וְאֵין שִׁלְטוֹן
בְּיוֹם הַמּוֹת וְאֵין מִשְׁלַחַת בְּמִלְחָמָה וְלֹא־יִמְלֹט
אֶת־כָּל־זֶה רֵאִיתִי וְנִתְּנוֹן אֶת־ ⁹ רָשָׁע אֶת־בַּעֲלָיו:
לְבִי לְכָל־מַעֲשֶׂה אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה תַחַת הַשֵּׁשׁ מִשׁ עֹת
וּבְכֵן רֵאִיתִי ¹⁰ אֲשֶׁר שִׁלַּט הָאָדָם בְּאָדָם לָרַע לוֹ:
רָשָׁעִים קִבְּרִים וּבָאוּ וּמִמְקוֹם קְדוֹשׁ יִהְלְכוּ
וְיִשְׁתַּכַּחוּ בְּעִיר אֲשֶׁר בִּין־עֲשׂוֹ גַם־זֶה הִבֵּל:
אֲשֶׁר אֵין־נַעֲשֶׂה פִתְגָם מַעֲשֶׂה הָרָעָה מִהֵרָה ¹¹
עַל־כֵּן מִלֹּא לֵב בְּנֵי־הָאָדָם בָּהֶם לַעֲשׂוֹת רַע:
אֲשֶׁר חֹטָא עֲשֵׂה רַע מֵאֵת וּמֵאֲרִיךְ לוֹ כִּי גַם־ ¹²
יוֹדַע אֲנִי אֲשֶׁר יִהְיֶה־טוֹב לִירְאֵי הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
וְטוֹב לֹא־יִהְיֶה לָרָשָׁע וְלֹא־ ¹³ יִירָאוּ מִלִּפְנֵי:
יֹאֲרִיךְ יָמִים כְּצֹל אֲשֶׁר אֵינְנו יֹרָא מִלִּפְנֵי אֱלֹהִים:
יִשְׁהַבֵּל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר | יֵשׁ ¹⁴
צַדִּיקִים אֲשֶׁר מִגִּיעַ אֱלֹהִים כְּמַעֲשֶׂה הַרְשָׁעִים וְיֵשׁ
רָשָׁעִים שְׁמִגִּיעַ אֱלֹהִים כְּמַעֲשֶׂה הַצַּדִּיקִים אִמְרָתִי
וְשִׁבְחָתִי אֲנִי אֶת־הַשֵּׁשׁ מִחָה ¹⁵ שְׁגַם־זֶה הִבֵּל:
אֲשֶׁר אֵין־טוֹב לְאָדָם תַּחַת הַשֵּׁשׁ מִשׁ כִּי אִם־לֶאֱכֹל
וְלִשְׁתּוֹת וְלִשְׁמוֹחַ וְהוּא יִלְוֶנוּ בַעֲמָלוֹ יְמֵי חַיָּו
כְּאֲשֶׁר ¹⁶ אֲשֶׁר־נִתְּנוֹ־לוֹ הָאֱלֹהִים תַּחַת הַשֵּׁשׁ מִשׁ:
נָתַתִּי אֶת־לִבִּי לְדַעַת חֲכָמָה וְלִרְאוֹת אֶת־הָעֲנָן
אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה עַל־הָאָרֶץ כִּי גַם בְּיוֹם וּבִלְיָלָה שָׁלָה
וְרֵאִיתִי אֶת־כָּל־מַעֲשֶׂה ¹⁷ בְּעֵינָיו אֵינְנו רָאָה:
הָאֱלֹהִים כִּי לֹא יוֹכַל הָאָדָם לִמְצוֹא אֶת־הַמַּעֲשֶׂה
אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה תַחַת־הַשֵּׁשׁ מִשׁ בְּשֵׁל אֲשֶׁר יַעֲמַל הָאָדָם

טובה חכמה מכלי קרב וחוטא **18** בכסילים:
אחד יאבד טובה הרבה:

זבובי מות יבאיש יביע שמן **10**¹
לב **2** רוקח יקר מחכמה מכבוד סכלות מעט:
וגם בדרך **3** חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו:
הלך לבו חסר ואמר לכל סכל הוא: **9** כשהסכל
אסרוח המושל תעלה עליך מקומך אל־תנח **4**
יש רעה ראיתי **5** כי מרפא ניח חטאים גדולים:
תחת השמש כשגגה שיצא מלפני הש ליט:
נתן הסכל במרומים רבים ועשירים בשפל **6**
ראיתי עבדים על־סוסים ושרים הלכים **7** ישבו:
חפר גומץ בן יפול ופרץ **8** כעבדים על־הארץ:
מסיע אבנים יעצב בהם בוקע **9** גדר יש כנו נחש:
אם־קחה הברזל והוא לא־ **10** עצים יסכן בם:
פנים קללל וחיילים יגבר ויתרון הכשיר חכמה:
אם־ישך הנחש בלוא־לחש ואין יתרון לבצל **11**
דברי פי־חכם חן ושפתות כסיל **12** הלשון:
תחלת דברי־פיהו סכלות ואחרית **13** תבל ענו:
והסכל ירבה דברים לא־ **14** פיהו הוללות רעה:
ידע האדם מה־שיהיה ואשר יהיה מאחוריו מי
עמל הכסילים תיגענו אשר לא־ידע **15** יגיד לו:
אי־לך ארץ שמלכך נער **16** ללכת אל־עיר:
אשר־ך ארץ שמלכך בן **17** ושר־ך בבקר יאכלו:
חורים ושר־ך בעת יאכלו בגבורה ולא בש תי:
בעצלתים ימד המקרה ובשפלות ידים ידלך **18**
לשחוק עשים לחם ויין ישמח חיים **19** הבית:
גם במדעך מלך אל־ **20** והכסף יענה את־הכל:
תקלל ובחדרי משכבך אל־תקלל עשיר כי עוף
יגיד **10** הש מים יוליך את־הקול ובעל הכנפים
דבר:

שלח לחמך על־פני המים כי־ **11**¹
ת־חלק לשבעה וגם **2** ברב הימים תמצאנו:
לשמונה כי לא תדע מה־יהיה רעה על־הארץ:
אם־ימלאו העבים גשם על־הארץ יריקו ואם־ **3**
יפול עץ בדרום ואם בצפון מקום שיפול העץ שם
שמר רוח לא יזרע וראה בעבים לא **4** יהוא:

כאשר אינך יודע מה־דרך הרוח **5** יקצור:
כעצמים בבטן המלאה ככה לא תדע את־מעשה
בבקר ורע את־ **6** האלהים אשר יעשה את־הכל:
זרעך ולערב אל־תנח ידך כי אינך יודע אי זה
יכשר הזה או־זה ואם־שניהם כאחד טובים:
ומתוך האור וטוב לעינים לראות את־השמש **7**
כי אם־שנים הרבה יחיה האדם בכלם ישמח **8**
ויזכר את־ימי החשך כי־הרבה יהיו כל־שבא
שמח בחור בילדותיך ויטיבך לבדבימי **9** הבל:
בחורותיך והלך בדרךך לבד ובמראי עיניך ודע כי
והסר **10** על־כל־אלה יביאך האלהים במשפט:
כל־עם מלפך והעבר רעה מבשרך כי־הילדות
והשחרות הבל:

וזכר את־בן־ראיך בימי בחורתך **12**¹
עד אשר לא־יבאו ימי הרעה והגיעו שנים אשר
עד אשר לא־תחשך **2** תאמר אינלי בהם חפץ:
השמש והאור והירח והכוכבים ושבו העבים
ביום שיזעו שמרי הבית והתעותו **3** אחר הגשם:
אנשי החיל ובטלו הטחנות כי מעטו וחשכו
וסגרו דלתים בש וק בשפל **4** הראות בארבות:
קול הטחנה ויקום לקול הצפור וישחו כל־בנות
גם מגבה יראו וחתחתים בדרך וינאץ **5** הש יר:
הש קד ויסתבל החגב ותפר האביונה כי־הלך
האדם אל־בית עולמו וסבבו בשוק הספדים:
חבל הפספס ותרג גלת **11** עד אשר לא־ירחק **6**
הזהב ותשבר כד על־המבוע ונרץ הגלגל אל־
וישב העפר על־הארץ כשהיה והרוח **7** הבור:
הבל הבלים **8** תשוב אל־האלהים אשר נתנה:
ויתר שהיה קהלת **9** אמר הקהלת הכל הבל:
חכם עוד למד־דעת את־העם ואזן וחקר תקן
בקש קהלת למצא דברי־חפץ **10** משלים הרבה:
דברי חכמים **11** וכתוב ישר דברי אמת:
כדברנות וכמשמרות נטועים בעלי אספות נתנו
ויתר מהמה בני הזהר עשות **12** מרעה אחד:
ספרים הרבה אין קץ ולהג הרבה יגעת בשר:
סוף דבר הכל נשמע את־האלהים ירא ואת־ **13**
כי את־כל־ **14** מצותיו שמור כִּי־זה כל־האדם:
מעשה האלהים יבא במשפט על כל־נעלם אם־
טוב ואם־רע: